

Asya Studies

Akademik Sosyal Arařtırmalar / Academic Social Studies

Year: 10, Number: 35, p. 233-235, Spring 2026

**Yunanistan'da Milli Mitoslar, Herkül Millas, İletişim Yayınları,
İstanbul, 2024, Sayfa sayısı: 272, ISBN-13: 978-975-05-3655-7**

*National Myths in Greece, Herkül Millas, İletişim Yayınları, İstanbul, 2024, pp: 272,
ISBN-13: 978-975-05-3655-7*

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Kitap İncelemesi
Book Review

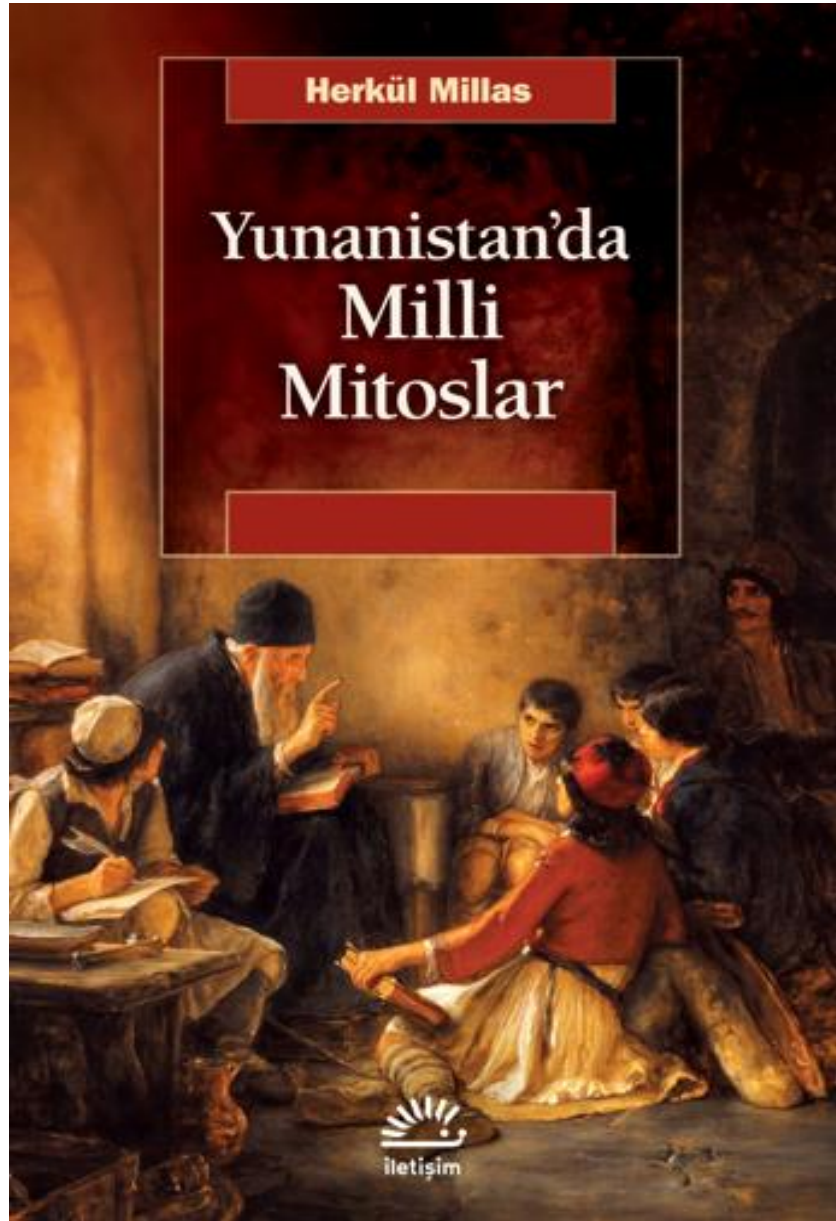
Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
02/08/2025

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
09/02/2026

Makale Yayın Tarihi
Article Publication Date
31/03/2026

Asya Studies

Fatma Tombak
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
fatma.tombak@adu.edu.tr
ORCID: [0000-0003-2439-0173](https://orcid.org/0000-0003-2439-0173)

Atıf Bilgisi / Citation Information

Tonbak, F. (2026). Yunanistan'da milli mitoslar, Herkül Millas, İletişim Yayınları, İstanbul, 2024, Sayfa sayısı: 272, ISBN-13: 978-975-05-3655-7. *Asya Studies*, 10(35), 233-235.
<https://doi.org/10.31455/asya.1756955>

Yunanistan 19. yüzyılda Osmanlı Devletinden ayrılıp bağımsız olmuş ve uluslaşma sürecini tamamlamış bir devlettir. 1830 yılında bağımsızlığını ilan eden Yunanistan'ın en önemli sorunu Yunan ulus kimliğinin oluşturulmasıydı (Özsüer, 2025: 28-53).

1830 yılında ilan edilen bağımsızlığın ardından devletin karşı karşıya kaldığı en temel mesele, parçalanmış yapıdan tutarlı bir Yunan ulus kimliği yaratmaktır. Bu kimliğin dokunulmazlığında Yunan tarihi ve mitolojisi vazgeçilmez birer kültürel yapı taşı olarak işlev görmüştür. Özellikle Atina'nın Helenizm'in merkezi olarak konumlandırılması ve "Megali İdea" mefkuresi etrafında şekillenen güçlü ulusal bilinç, bu sürecin ideolojik zeminini oluşturmuştur.

Herkül Millas, *Yunanistan'da Milli Mitoslar* (2024) adlı eserinde, Yunanistan'ın bu karmaşık uluslaşma serüvenini mitoslar perspektifinden irdeleyen özgün bir çalışma sunmaktadır. 1940 Ankara doğumlu olan ve Rum bir aileden gelen Millas, Türk ve Rum kültürlerine olan çift yönlü hâkimiyetiyle dikkat çeker. 1995 yılında Robert Koleji'nden mezun olan ve uzun yıllar mühendislik yapan yazar, akademik kariyerinde sosyal bilimlere yönelmiş; 1998 yılında Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde siyaset bilimi üzerine doktora yapmıştır. 1990'dan itibaren Türkiye ve Yunanistan'daki çeşitli üniversitelerde siyaset, edebiyat ve Türk-Yunan ilişkileri üzerine yürüttüğü çalışmalar, yazarın bu eserde sergilediği analizin temelini oluşturmaktadır.

Millas'ın çalışması, altı ana bölümden oluşmakta ve her bölüm sonunda yazarın kişisel yorum ve değerlendirmelerini içermektedir. Yazar, ön sözde kitabın katı bir akademik yöntem ya da multidisipliner bir şablonla kaleme alınmadığını açıkça belirtse de eserin bir "araştırma" niteliği taşıdığının altını çizmiştir. Kitap okuyucu için bu konuda cevaplar sunmaktan daha çok sorduğu soruların bir "domino taşı etkisi" yaratarak yeni tartışma alanları açmasını hedeflemektedir. Bu bağlamda Türkçe, Yunanca ve İngilizce kaynakların harmanlandığı geniş bir literatürden faydalanmıştır.

Yazar, çalışmasında mitosları "öğretici hikayeler" olarak ele almakta ve Yunan ulus-devlet inşasında kritik rol oynayan üç temel anlatıyı merkeze almaktadır: "Gizli Okul", "Milli Şehit Patrik" ve "25 Mart 1821 Agia Lavra Manastırı" mitosları. Antik Yunan'dan itibaren mitosların ortak dilin oluşumuna katkısı ve milliyetçilik ideolojisindeki işlevleri eserde detaylıca analiz edilmiştir. Millas, bazı anlatıların (Öteki Türkler, Yahudiler ve 1973 Politeknik Olayı gibi) zamanla icat edilip nasıl tabulaştırıldığını ve tarihsel gerçekliklerle çelişmesine rağmen toplumun bazı kesimlerinde nasıl mutlak gerçeklikler olarak kabul edildiğini eleştirel bir süzgeçten geçirmektedir.

Eserin en çarpıcı yönlerinden biri, bir olguya "mitos" denmesinin, o olguya inanmayanların varlığıyla olan bağıntısını vurgulamasıdır. Millas'a göre, bir anlatıya karşı meydan okuma yoksa o artık "bilgi" olarak algılanır; ancak bir inancı reddetme ihtiyacı doğduğunda "mitos" kavramı bir isimlendirme olarak devreye girer. Bu durum, bir toplum için "mutlak gerçek" olanın, diğeri için "mitos" ya da "öteki" olarak kodlanmasına neden olur. Yazar, William Hardy McNeill'den ödünç aldığı "*Birinin mutlak gerçeği Öteki'ne göre mitostur*" (Millas, 2024: 185) ifadesini çalışmasının ana sloganı haline getirmiştir.

Bu bağlamda 1973 Politeknik Olayı üzerinden yapılan analiz oldukça aydınlatıcıdır (Millas, 2024: 207-213). 17 Kasım 1973 tarihindeki eylemlerde kampüs içinde öldürülen bir öğrenci olmamasına rağmen, bu günün her yıl "*demokrasi günü*" olarak anılması ve bazı çevrelerce öğrencilerin katledildiği bir vaka olarak kabul edilmesi, toplumsal hafızanın nasıl kurgulandığını göstermektedir. Bazı Yunanlılar için bu durum icat edilmiş bir masal/mitos olarak görülse de toplumun geniş kesimleri için sarsılmaz bir inanç haline gelmiştir.

Kitap, edebiyat, sosyoloji ve siyaset bilimi gibi farklı disiplinlerin kesişim noktasında yer alarak genel olarak milletlerin kendilerini nasıl tanımladığını anlamak isteyen geniş bir kitleye hitap etmektedir. Millas, akademik birikiminin yanı sıra uzun yıllara dayanan gözlem ve deneyimlerini de metne katarak eserin özgünlük değerini artırmıştır. Sade ve anlaşılır bir dille

kaleme alınan eser, okuyucuyu “biz ve ötekiler” kavramı üzerinden derin bir sorgulamaya davet etmektedir.

Bütün bunlarla birlikte, eserde akademik açıdan bazı teknik eksiklikler de mevcuttur. Bunlardan ilki kitaptaki görsellerin nicelik olarak yetersizliği ve mevcut olanların ebatlarının küçüklüğü, okuyucunun görsel veriyi anlamlandırmasını zorlaştırmaktadır (Millas, 2024: 128, 232). Bundan başka akademik çalışmalarda hızlı bilgi erişimi sağlayan ve akademisyenin verimli çalışmasına imkân veren “dizin” kısmının bulunmaması, araştırmacılar için önemli bir eksikliktir. Son olarak kitabın 6 bölümde yer alan 29 başlığın numaralandırılma ve bölümlendirme biçimi, klasik kitap kurgusundan farklıdır. Bu durum eserin kompozisyon bütünlüğünün kavranmasını güçleştirebilmektedir.

Herkül Millas, çalışmasının sonunda, mitosların bizzat “hayatımız” olduğu gerçeğini vurgulamaktadır. Mitosları anlamanın, o mitosu savunanların mantığını anlamak olduğunu belirten yazar, toplumun ideolojik ve kültürel çerçevesinin bu inanç/inançsızlık karşıtlığında gizli olduğunu ifade etmektedir. Kitabın sunduğu en önemli felsefi duruş ise “bilmiyorum” diyebilmenin erdemidir; zira gerçek ilerleme yeni bir mitosa sığınmakta değil, bilginin sınırlarını dürüstçe kabul etmektedir.

Sonuç olarak bu eser, zengin kaynakçasıyla hem ileri okumalar için bir rehber hem de Yunanistan örneği üzerinden milli kimlik inşasının evrensel mekanizmalarını anlamak için kıymetli bir kaynak niteliğindedir.

KAYNAKÇA

Millas, H. (2024). *Yunanistan'da milli mitoslar*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Özsüer, E. (2025). *Megali idea 1821 Mora isyanından 1922 küçük Asya bozgununa*. İstanbul: Kronik Yayınları.
